

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **V. D.**, nar. X, která podala žalobu jménem svým a svého nezletilého dítěte **I. Z.**, nar. X, a dále nezletilého dítěte **E. Z.**, nar. X, jehož jménem podal žalobu zákonný zástupce **A. Z.**, nar. X, všichni státní příslušnost X, t.č. PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, právně zastoupených JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem AK v Praze 1, Štěpánská 633/49 proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky se sídlem v Praze 7**, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2014, čj. OAM-159/ZA-ZA14-K07-2014 a ze dne 6. 8. 2015, čj. OAM-88/ZA-K07-K07-2015, **t a k t o :**

I. Žaloby se z a m í t a j í .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán vydal dne 22. 10. 2014 rozhodnutí, kterým neudělil žalobkyni a jejímu nezletilému synovi I. mezinárodní ochranu v České republice, argumentoval nenaplněním podmínek ust. §§ 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu v platném znění. Žalobkyně namítala, že žalovaný se nezabýval dostatečně všemi podklady, které dotvrzují její výpovědi o bezpečnostní situaci na Ukrajině, která je dle jejího názoru velmi vyhrcoená a vážná, zatímco žalovaný ji za ohrožující a dostatečně azylově závažnou nepovažuje. Žalobkyně předložila správnímu orgánu nejrůznější zprávy, které dohledala v médiích a pro případ návratu pak připomíná i předloženou zprávu organizace UNICEF, pojednávající o neblahém účinku neuspokojivé situace na Ukrajině na tamní děti. Návrat na Ukrajinu by měl zcela jistě

vážné důsledky na psychiku a vývoj jejích dětí, její druhé dítě se má již brzy narodit. Pokud by se měla rodina přestěhovat v rámci Ukrajiny, jak správní orgán tvrdí, znamenalo by to pro ni neblahý následek, neboť manžel by jen těžko sháněl práci, nemají nikde registraci pobytu, potkala by je tak jistě sociální tíseň. Žalobkyně odkazuje na obsah správního spisu ve své věci a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán reagoval písemným vyjádřením ze dne 15. prosince 2014, uvedl, že s obsahem žaloby nesouhlasí, trvá na opodstatněnosti svého závěru o absenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany u žalobců. Žalovaný nemá v úmyslu situaci na Ukrajině zlehčovat, nicméně obavy žalobkyně z politické a bezpečnostní situace nesdílí, již z informace, kterou žalobkyně doložila, plyne, že navzdory květnovým incidentům v Oděse byla v té době situace v Kyjevě, Charkově a dalších uvedených lokalitách klidná. V rozhodnutí pak správní orgán popsal na základě informací zahrnutých do spisového materiálu kroky, dokládající snahu ukrajinské vlády situaci ve městě řešit a stabilizovat. Pokud by to žalobkyně přesto po návratu považovala za nutné, má možnost obrátit se na své příbuzné, žijící nedaleko od Oděsy. Z podkladů plyne, že osoby, nacházející se v oblasti bezprostředně zasažené ozbrojenými střety, často z důvodu špatné bezpečnosti hledaly útočiště na západě a středě Ukrajiny. Vnitřní přesídlení upřednostnila i řada obyvatel Krymu. Ač nelze popřít, že podobný krok nese s sebou řadu obtíží a nepochybně znamená i nutnost snášet nepohodlí, často i pokles životní úrovně, nelze uzavřít, že by žalobkyně v případě potřeby nemohla řešit svou situaci touto cestou. Reakce spjaté s příchodem ruskojazyčného obyvatelstva do oblastí tradičně ukrajinskojazyčných, jichž se žalobkyně obává, jsou značnou měrou podmíněny nynější politickou situací a zrcadlí napjaté rusko-ukrajinské vztahy, názorová nejednotnost, jak konečně žalobkyně sama připouští, je ale zřetelná i v místě jejího ukrajinského bydliště. Předjímat z důvodu jazykové bariéry budoucí negativní výsledek hledání ubytování v místě pro žalobkyni přijatelném a snahy získat registraci se nicméně žalovanému jeví jako přinejmenším předčasné. Žalovaný odkazuje na Informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z 1. 7. 2014, která je součástí spisu, z níž vyplývá, že vnitřně vysídlené osoby neuváděly žádné významné případy diskriminace nebo porušení lidských práv, etnické menšiny označovaly vztahy s hostitelskými skupinami obyvatelstva za pozitivní. Zpráva dále uvádí, že UNHCR nadále spolupracuje s úřady a občanskou společností s cílem zajistit, aby měly všechny vnitřně vysídlené osoby stejná práva a stejné svobody jako ostatní občané Ukrajiny. Rostou např. problémy s úhradou léků, státní zdravotní péče vysídleným osobám je nicméně obecně přístupná, zaevidování osoby jako nezaměstnané je závislé na dokladech, které prokazují, že taková osoba již nepracuje na svém předchozím pracovišti. Žalovaný trvá na svém odůvodnění, které považuje za dostatečné, včetně skutečností, kdy hodnotil podmínky ust. § 14 zákona o azylu, neboť ve své žádosti žalobkyně uvedla, že ona i její nezletilý syn jsou zdraví. Lékařskou zprávu o těhotenství žalobkyně též žalovaný nepominul, ani informaci o ustupující toxikóze, kterou trpěla v první fázi těhotenství. V rámci správního řízení ovšem neshledal žádné okolnosti, hodné zvláštního zřetele, které by vedly k udělení humanitárního azylu a v této souvislosti pak správní orgán připomíná rozhodnutí NSS, např. čj. 1 Azs 6/2008 z 20. 2. 2008, odkazující na rozsudek ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007. Správní orgán uzavřel, že z doložených materiálů nelze dovodit cílené pronásledování žalobců ve vlasti z azylově relevantních důvodů, na základě zjištěného skutkového stavu pak nelze ani dospět k závěru, že by byli

žalobci v minulosti vystavení vážné újmě. Ve svém rozhodnutí se správní orgán zabýval informacemi o bezpečnostní situaci na Ukrajině, včetně událostí, které se odehrály v květnu 2014 v Oděse a jejich dalším vývojem a je toho názoru, že tyto posoudil ve vztahu k žalobcům v dostatečném rozsahu. Žalovaný vycházel při svém rozhodování z materiálů, obsažených ve spise, zohlednil tvrzení žalobkyně a do odůvodnění uvedl, jak je ve světle těchto informací vyhodnotil. K namítaným obavám z poklesu životní úrovně rodiny v případě návratu do vlasti odkazuje správní orgán na rozhodnutí NSS čj. 4 Azs 40/2012 z 18. 7. 2013, v němž mj. soud konstatoval, k problematice § 14a zákona o azylu, že obtížnou finanční situaci pod žádný ze zde uvedených důvodů podřadit nelze, judikatura je jednotná v oblasti ekonomických důvodů, je vyjádřena v mnoha rozhodnutích, z nichž lze uvést např. rozhodnutí ze dne 28. 11. 2003, čj. 4 Azs 24/2003. S odkazem na správní spis pak žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V dalším pak soud konstatuje, že po narození druhého dítěte žalobkyně, a to nezl. E., nar. X, podal otec dítěte žádost o udělení mezinárodní ochrany jeho jménem, o žádosti bylo vydáno zamítavé rozhodnutí dne 6. 8. 2015. Ve včasné žalobě se uvádí, že správní orgán zavrhl potencionální ohrožení dítěte pro případ návratu do vlasti, které by mohlo být zaviněno mezinárodním či vnitřním ozbrojeným konfliktem, s odůvodněním, že situace na Ukrajině sice není ideální a v některých oblastech je skutečně vyhrocená, žalovaný však tuto situaci nepovažuje za dostatečně závažnou. Žalobce považuje zejména situaci v Oděse za velmi vrtkavou, v Luhansku a Doněcku zuří velké nepokoje. V bezprostřední blízkosti bydliště rodiny se odehrává mnoho konfliktů, malé dítě nemůže být vystaveno životu v těchto podmínkách, odporuje to právu na klidný a pokojný život, jako jednomu ze základních lidských práv člověka. Správní orgán se přitom dostatečně situací v Oděse nezabýval. Zcela bagatelizoval strach žalobce z návratu, i organizace UNICEF se o tuto oblast začala zajímat a o vyhrocenosti tamní situace vydala zprávu. Návrat na Ukrajinu malého dítěte by měl jistě vážné důsledky na jeho psychiku a další vývoj. Žalovaný pochybil v hodnocení třístupňového testu, nebezpečí žalobci na Ukrajině hrozí, situace v Oděse není stabilizovaná, konflikty jsou čerstvé a stále aktuální a tvrzení žalovaného se tak jeví jako účelová. Ve věci nezletilého žalovaného reagoval písemným vyjádřením ze dne 30. 9. 2015, kdy odkázal na skutečnost, že žádost ve věci nezletilého dítěte byla evidována a vedena nezávisle na posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ve věci matky a celé rodiny, neboť dítě se narodilo později, když již probíhala správní řízení rodičů a sourozence. Žádost narozeného dítěte pak probíhala kontinuálně se stejným závěrem, k němuž žalovaný dospěl v meritu věci ostatních rodinných příslušníků. Vzhledem k tomu, že krajský soud dosud ve věci matky a sourozence nezletilého nerozhodl, žalovaný navrhuje, aby soud projednání současné žaloby vázal k spisu čj. 29 Az 40/2014. Soud tak učinil a při jednání dne 11. 1. 2016 spojil věc nezletilého E., vedenou u soudu pod sp. zn. 29 Az 35/2015 s věcí matky a dále tyto vedl pod sp. zn. 29 Az 40/2014.

Soud ze správního spisu konstatuje, že žalobkyně podala jménem svým a svého nezletilého dítěte – I. - žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 9. 4. 2014, uvedla, že jsou občany Ukrajiny, téže národnosti, její rodiče a bratr žijí v Illičevsku. Je vdaná, manžel žádá o udělení MO rovněž. Do 4. 4. 2014 žila v Oděse, v posledních letech navštívila turisticky ČR, Turecko a Spojené arabské emiráty. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyla politicky organizována, má VŠ vzdělání pedagogického směru. Pracovala jako administrativní pracovník, učitelka,

pojišťovací agent a v oboru pojištění i 2 roky podnikala. V Oděse vlastní byt, pobírala přídatky na dítě. Vlast rodina opustila kvůli politické situaci, která ji ohrožovala, na ulicích Oděsy se objevili ozbrojení lidé v kuklách, Rusko anexovalo část země, v Oděse se objevila ruská válečná loď. Na hranicích s Ukrajinou je velké množství ruských vojsk. Obyvatelstvo je rozděleno na dva tábory, je možnost občanské války, lidé jsou agresivní. Na procházky se synem chodila jenom kolem domu, báli se. Žalobkyně žádá o ochranu ze stejných důvodů i pro svého syna. Přicestovali letecky na schengenské vízum. Před několika lety plánovala žadatelka s manželem zdejší podnikání, byli zde v r. 2006 a líbilo se jim zde. Na Ukrajině žalobkyně podnikala, ale změnil se zákony a podnikání musela ukončit, pak se narodil syn, absolvovala s manželem 4 měsíční kurz češtiny, na začátku r. 2014 se rozhodli realizovat plány na podnikání v ČR, chtěli si zde v létě otevřít firmu a vyřídit dlouhodobý pobyt a na počátku r. 2015 sem odjet. Protože ale na Ukrajině je nebezpečná situace, museli přijet dříve. Život tam je strašný, nic tam nefunguje, je bezprávní, kdyby neměli dítě, možná by neodjeli, ovšem žalobkyně má strach, odjeli pro jeho bezpečí. **V průběhu pohovoru dne 9. 4. 2014** žalobkyně uvedla, že v Oděse rodina bydlela v jejím bytě, důvodem odjezdu byla politická situace, ohrožující jejich životy. V centru města jsou stanová městečka, různé mítinky, na ulicích je velké množství ozbrojených lidí a jezdí tam vojenská technika. Když Rusko obsadilo Krym, mluvili s lidmi, kteří tam žili, říkali, že jim nedovolili odjet, měli proto strach, že by nestihli odjet z Ukrajiny. V únoru byli ve Spojených arabských emirátech na dovolené, odjížděli ze země a vrátili se v podstatě do jiné, protože tam proběhl převrat. Rozhodli se proto, že musí odjet. V lednu šla se synem po ulici, nějací mladíci odhodili petardu, syn se lekl, ale nikde to nehlásila, nikdo takové věci neřeší, měla proto strach chodit ven. Momentálně je situace po celé Ukrajině neklidná. Do Prahy přijeli na víza, zařízená cestovní kanceláří, snažili se pronajmout byt, pokud by zde získali ochranu, prodali by ho, aby měli peníze na rozjezd podnikání. Jiným způsobem zdejší pobyt neřešili, neboť chtěli přijet později, ale s ohledem na události na Ukrajině museli odjet dříve. V některých oblastech Ukrajiny vyhlásili nezávislost, proruské síly obsadily administrativní budovy. Žalobkyně předložila správnímu orgánu v červnu 2014 potvrzení o svém těhotenství, Zprávu speciální monitorovací skupiny mise OBSE na Ukrajině z období 5. 5. 2014, výpis registrace nemovitosti, a přípis, z něhož plyne popis ozbrojeného odporu v centru Oděsy 2. 5. 2014, z míst blízkých jejich bydliště, při kterém zahynulo kolem padesáti osob. Dále žalobkyně předložila předvolání manžela na Suvorovskou obvodní vojenskou správu města Oděsy, které bylo doručeno do jeho zaměstnání 27. 6. 2014, s tím, že při účasti v bojových operacích, do kterých ho povolávají, vzniká přímé ohrožení života a zdraví. Dále žalobkyně předložila dvě zprávy UNICEF o negativním vlivu násilí na Ukrajině na život dětí, rovněž informaci MV Ukrajiny o zadržení teroristů v Oděse, kteří plánovali teroristický útok, návrat na Ukrajinu považuje žalobkyně za nemožný. V červenci 2014 žalobkyně zaslala správnímu orgánu informaci o výbuších v Oděse, které se odehrály v odděleních „PrivatBanky“. S žalobkyní byl dále proveden **další pohovor dne 21. 7. 2014**, kdy uvedla, že do Oděsy se přistěhovala asi v r. 2009, dříve žili v Illievsku, vzdáleném asi 25 km. Dovolenu ve Spojených arabských emirátech zařizovali v CK, po návratu neměli problémy. Situace po návratu se jim ale nelíbila, báli se o život. Ve městě docházelo k ozbrojeným střetům, vzrostla zločinnost a nebylo bezpečno. Odjeli ale včas, již 2. 5. 2014 došlo k teroristickému činu. Přestěhovat se nemělo smysl, celá Ukrajina nebyla bezpečná. Při stěhování na západ, kde je klidněji, vzniká řada problémů, se zaměstnáním, bydlením, s registrací. Další problém je, že na západě jsou lidé sice proukrajínští, jako oni, ale mluví ukrajinsky, kdežto rodina mluví rusky, dvakrát se tam

byli podívat a dívali se na ně nepřátelsky. Právě na tomto problému je postavena občanská válka. Při odjezdu neměli problémy. Celé příbuzenstvo je proruské, ale válku nechce, ona s manželem nechce žít v Rusku, okolí je považuje za zrádce, že odjeli. V Oděse dle médií dál dochází k teroristickým akcím, zemřela kolegyně žalobkyně, nezná ale podrobnosti. Byly vyhozeny do povětří dvě banky, prý se jednalo o proruský akt. Rodina chtěla odjet z Ukrajiny podnikat do ČR, ale dítě bylo malé, ovšem nemohli vyřídit potřebné doklady, neboť s nastalou situací odjeli dříve, báli se, že později by to již nešlo. Manželovi přišel povolávací rozkaz, žalobkyně je podruhé těhotná, kdyby se měl manžel vrátit, musí narukovat do armády, kdyby odmítl, zavřou ho. Žalobkyně nechce родit na Ukrajině, návrat je pro ni nepředstavitelný, před odjezdem měla velký konflikt s otcem, vůbec je nepochopil. Dne 15. 9. 2014 byla žalobkyně seznámena s materiály, které žalovaný shromáždil za účelem posouzení situace, uvedla, že situaci na Ukrajině zná, nežádala žádné doplnění podkladů.

Ze správního spisu ve věci nezletilého E. pak soud zjistil, že jeho otec, A. Z., podal jeho jménem dne 29. 1. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že chlapec je narozen 19. 1. 2015 v Rychnově nad Kněžnou, je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, současně s ním žádají o udělení mezinárodní ochrany jeho rodiče a bratr. Chlapec je pravoslavného vyznání, nikdo z rodiny nebyl nikdy politicky organizován. Jako důvod žádosti je uveden jeho věk, neboť nemůže sám nikde být, na Ukrajině hrozí nebezpečí pro jeho život a zdraví v souvislosti s bojovými akcemi. Dne 29. 1. 2015 pak zákonný zástupce v průběhu pohovoru zopakoval hrozící nebezpečí na Ukrajině pro syna, členové otcovy rodiny žijí v Iľjičovsku vedle Oděsy, rodina žila v Oděse, kde však nyní dochází k teroristickým útokům, při kterých umírají lidé. Za poslední dva měsíce došlo k 5 teroristickým útokům, k jednomu dokonce nedaleko od jejich domu. Stěhování v rámci Ukrajiny není pro rodinu řešením, znamenalo by to najít si novou práci a bydlení, k tomu odpovídající prostředky, ale to je nyní na Ukrajině nemožné. Bojové akce se stále rozšiřují na větší území a k teroristickým akcím dochází na celém území Ukrajiny. Syn je zdravý, žije s rodiči v pobytovém středisku. Při seznámení s podklady správního orgánu pak otec nezletilého žalobce dne 26. 6. 2015 uvedl, že se s nimi seznámit nechce, za poslední rok došlo v Oděse k 35 teroristickým akcím, k poslední 150 m od jejich domu. Podle hodnocení organizace Informační odpor má Oděsa vysoké hodnocení, co se týče teroristických akcí, zákonný zástupce uvedl, že předloží o tomto důkazy, a učinil tak 28. 7. 2015. Zde soud poukazuje na závěr žalovaného na str. 6 napadeného rozhodnutí, kde konstatoval, že tak nebylo učiněno ve stanovené lhůtě, tj. 17. 7. 2015.

Při jednání soudu dne 24. 8. 2015 žalobkyně uvedla, že nemůže souhlasit s prohlášením žalovaného, vyjádřeným v napadeném rozhodnutí o bezpečné situaci v Oděse, jenom za jejich pobytu zde tam došlo k 40 teroristickým akcím, 12. 6. 2015 došlo prakticky 100 m od bývalého bydliště k výbuchu transparentu s nápisem Krym to je Ukrajina, město rozhodně není bezpečné. Pokud by se žalobkyně měla vrátit se dvěma malými dětmi zpět, seděla by celou dobu v bytě, protože vyjít na ulici je nebezpečné. Lidé jsou agresivní, podle zpráv jsou schopni, máte-li ukrajinskou vlaječku u auta, rozbít okno. Cestující malajsijského letadla si jistě též nepřipouštěli žádné nebezpečí, žalobkyně je přesvědčena, že pro případ návratu jim hrozí vážná újma. Zástupce žalobců pak uvedl, že rozhodnutí správního orgánu je věcně nesprávné, nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť bagatelizuje situaci na Ukrajině,

konkrétně v Oděse, v zemi probíhá občanská válka a není tak pravdou, že žalobcům nehrozí nebezpečí a že nejde o ozbrojený konflikt. Jeho vývoj není patrný, je potřebné vzít v úvahu geopolitický význam Oděsy jak pro Ukrajinu, tak pro Rusko. Žalovaný nezohlednil následky případného návratu rodiny s dvěma malými dětmi, žalobkyně je přesvědčena, že existence rodiny by v případě neudělení azylu měla být minimálně důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a) zákona o azylu. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. Pověřená pracovnice žalovaného pak s tvrzenou nezákonností napadeného rozhodnutí nesouhlasila, mezinárodní ochrana je určena výhradně pro ochranu cizinců, pronásledovaných v zemi původu, či ohrožených vážnou újmou. Žalobkyně však nikdy žádné problémy se státními orgány své země neměla, ani s vycestováním, pro případ zdejšího podnikání pak slouží zákon o pobytu cizinců. Oděsa má milion obyvatel a je potřebné vidět, že tamní podmínky dopadají na všechny obyvatele stejně. Žalobkyni se z tohoto pohledu nepodařilo prokázat větší riziko než u ostatních občanů, případně může využít vnitřního přesídlení. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Soud rozhodl o odročení jednání, vzhledem k tvrzením zejména žalobce – manžela žalobkyně a otce nezletilých dětí, ale i žalobkyně samé vyžádal ve věci rodiny vyjádření MZV ČR v Praze k bezpečnostní situaci v Oděse. Dne 29. října 2015 tuto obdržel, ze zprávy vyplynulo, že aktuální bezpečnostní situace v Oděse je stabilizovaná, ve městě nedochází ke střetům proruských a proukrajinských skupin, naopak, 25. 10. 2015 zde proběhly zcela poklidně a bez incidentů komunální volby. Ve městě nedošlo k žádné akci, kterou by bylo možno nazvat teroristickou v kontextu jiných takových uskutečněných ve světě. Byly zaznamenány sporadické útoky na kanceláře proukrajinských politických stran a aktivistů (např. strany Svoboda, Pravý sektor), nicméně bez ohrožení života a zdraví běžných obyvatel města. Možnost návratu do města není nijak omezena. Dne 26. 10. 2015 soud obdržel cestou žalovaného vyjádření téhož ministerstva k dotazům žalovaného, z něhož plyne, že aktuální bezpečnostní situace v Oděse se nevymyká bezpečnostní situaci v jiných částech Ukrajiny, občané jsou rozděleni ve svých sympatiích zhruba na třetiny na příznivce RF, příznivce Ukrajiny a lhostejné, od incidentu ze dne 2. 5. 2014 nevyjadřují své sympatie či antipatie veřejně a organizovaně. Oslovení bezpečnostní experti na místě se shodují, že Oděsa zmiňovaným pouličním střetem z května 2014 dostala jakési očkování proti protestům, které by mohly být provokatéry zneužity k obnovení pouličního násilí. Také policie, která při veřejně známé tragédii selhala, lépe vyhodnocuje možná nebezpečí a aktivněji řeší prevenci. Podstatné jsou politické nálady obyvatelstva města, které se neočekávaně – s ohledem na staletou proruskou tradici – přetváří od Revoluce důstojenství (2013-4) na proukrajinské město, což přispívá ke společenské konsolidaci. Proruští obyvatelé jsou ze své povahy zcela pasivní a bez masivního podněcování (které sice v rámci možností RF skrytě a mediálně organizuje) se do žádných organizovaných separatistických či protestních akcí pouštět nebudou. Dále se pak uvádí, že od 2. 5. 2014 nedošlo k tak závažným incidentům, jako byl nečinností policie povzbuzený pouliční střet. Charakter incidentů je ojedinělý a zaměřený na nejviditelnější a otevřeně působící patriotistické organizace – kanceláře politických stran Svoboda, Pravý sektor apod. Návratová atmosféra je standardní jako v celé Ukrajině, nikomu se v návratu do Oděsy nebrání, ani po krátkém, ani dlouhém pobytu v zahraničí.

Při jednání soudu dne 11. 1. 2016 pak zástupce žalobců uvedl, že soudu odeslal přílohy, které popisují situaci v Oděse jinak, jako zcela neklidnou, popisují výbuchy nedaleko bydliště žalobců, výbuch automobily a výbuchy v budově místní rady a vojenské správy, i v budově bezpečnostní služby. Útoky jsou šetřeny policií, při jednom z nich došlo k poškození 45 bytů a 15 kanceláří, konkrétně dne 27. 9. 2015. Žalobkyně uvedla, že situace na Ukrajině se nezměnila, v Oděse je stále stejně nebezpečná, pokud by se měla vrátit, měla by strach o své děti, myslí, že by nemohla zručit jejich bezpečnost, měla by strach o rodinu a její život. Soud konstatoval, že výše uváděné podklady neobdržel, odročil proto opět své jednání za účelem předložení důkazů zástupcem žalobců, po jejich obdržení provedl překlad ruského textu do českého jazyka a provedl tento důkaz při jednání, nařízeném na den 4. 4. 2016. Soud konstatoval, že zaslané internetové zprávy popisují situaci, která probíhala od srpna do října 2015 v Oděské oblasti, popisují především výbuchy, např. v budově vojenské správy v Bělgorodu Dněstrovském, jako teroristický čin byl vyhodnocen výbuch u oděské budovy SBU, bylo poškozeno 21 domů, 45 bytů a 15 kanceláří, dále pak 9. 10. 2015 byla vhozena výbušnina do Kivalovova dvora (lidový poslanec Sergej Kivalov) – bez obětí. Další článek hovoří o podomácky vyrobené bombě, nalezené na Fontanské třídě 7. 9. 2015, 10. 9. se teroristé pokusili vyhodit do povětří štáb oděského oddělení Národní gardy, 31. 8. byl na trase mezi Oděsou a Reni unesen v nákladním automobilu podplukovník milice. 21. 10. hodili neznámí pachatelé „Molotovovým koktejl“ do odna budovy místní rady v obci Cholodnaja Balka, 25. 8. zbila skupina mladých lidí milicionáře v obci Zatoka, 5. 9. došlo v Arcyzu k rvačce se střelbou, byli tři zranění. 11. 9. došlo k výbuchu granátu ve dvoře domu v centru Oděsy, byl poškozen automobil Honda. 11. 10. podnikli gangsteři útok na byt prokurátora, zbili ho a požadovali, aby jim vydal cennosti. 1. 9. na oděské Moldavance zasáhl neznámý pachatel pěti kulkami člověka, střelec střílel z automobilu Žiguli, muž byl zraněn a dopraven do nemocnice s průstřelem břichní dutiny. Zástupce žalobců poté konstatoval, že podobné akce probíhají až do současné doby, situace se jeví ještě horší, žalobci mají důkazy z internetu, které popisují, jak voják znemožnil pokus o napadení vojenského objektu v Oděse, byl rovněž zmařen pokus o zaminování vojenského objektu. Byl zadržen bývalý pracovník milice bezpečnostní službou, zaminoval želeniční most 10 kg minou TN 62 s časovačem v době, kdy měl projíždět osobní vlak Oděsa – Konstantinovka s 500 lidmi. Bylo zadrženo 5 diverzantů Luhanské republiky, podle ruských kurátorů měli napadnout církevní instituci v době církevních svátků 18. 3. a vyhodit ji do povětří. Další podklad pak popisuje zablokování vjezdu od Kyjeva do Oděsy, aktivisté 1. 4. cestu blokovali neustálým přecházením, byly páleny pneumatiky a byla i snaha blokovat budovu prokuratury Oděské oblasti a její činnost.

Ve věci se pak vyjádřil žalobce – otec nezletilých dětí, sdělil, že jím předložené materiály jsou v rozporu s tvrzením žalovaného, že situace v Oděse je poklidná, i s tím, že proruské síly zde ztratily vliv. V říjnu 2015 byl zvolen ve městě starosta poprvé v historii v prvním kole, stal se jím nejproruštější z kandidátů a hlasovala pro něho více než polovina obyvatel města. U této zprávy pak je patrný i transparent, na němž stojí: Truchanov je náš primátor a Putin je náš prezident. Za poslance byli z více než poloviny zvoleni proruští občané. Z celosvětového vyhodnocení nebezpečí terorismu byla Oděsa hodnocena na osmém místě. Na konci roku 2015 odvezla ruská vojska vrtné soupravy na těžbu zemního plynu, přemístila je z Oděské oblasti blíže ke Krymu, byl tak odvezen ukrajinský majetek, aniž by úřady byly schopny něco podniknout. Rodina známých B. obdržela koncem r. 2014 v ČR doplňkovou ochranu,

bydlela nedaleko Oděsy, region byl tak shledán nebezpečným. Žalobci mají bydliště v epicentru, jejich návrat je nemožný, tamní situace je nebezpečná. Zástupce žalobců považoval nebezpečnost situace v Oděse pro rodinu za napevno postavený fakt, tamní problém zcela jistě naplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, zejména nebezpečí vážné újmy hrozí celé rodině. Žalovaný situaci v Oděse bagatelizuje, situace je nebezpečná i pro nezletilé děti rodiny. Žalobci náklady řízení neúčtují, náklady právního zastoupení budou účtovány písemnou formou do tří dnů. Pověřená pracovnice žalovaného poukázala na to, že internetové podklady nejsou považovány za zcela objektivní a relevantní, žalovaný sám vycházel ze zdrojů a podkladů MZV, konkrétně pak ze zprávy z 15. 10. 2015. Pokud považují žalobci situaci v místě bydliště za nebezpečnou, je vždy možnost vnitřního přesídlení, která je v současné době považována na Ukrajině za standardní postup. Žalovaný je přesvědčen, že nedošlo k prokázání nesprávnosti napadených rozhodnutí, mezinárodní ochrana je výjimečný institut, který nemůže sloužit k legalizaci zdejšího pobytu, navrhuje se proto zamítnutí žaloby jak nedůvodné, náhradu nákladů řízení žalovaný nežadá.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

V případě žalobkyně a jejích nezletilých dětí soud projednal žalobu proti oběma výše citovaným rozhodnutím, věci spojil ke společnému projednání. Konstatoval, že v případě nezletilého E., narozeného dne X v České republice nezkoumal podrobněji, zda v jeho případě nedošlo v zemi původu k případnému pronásledování, neboť nezletilý nikdy na Ukrajině dosud nepobýval. Dále soud konstatoval, že pod sp. zn. 29 Az 39/2014 bylo též den jako o žalobách žalobkyně a jejích dětí, rozhodováno ve věci manžela a otce dětí, a to pana A. Z., jeho žaloba byla zamítnuta. Ve věci žalobců proto nepřichází v úvahu zohlednění ve smyslu ust. § 13 či § 14b) zákona o azylu. V žalobě, soudu doručené dne 5. 11. 2014, žalobkyně uvádí pouze své obavy z návratu do země původu, proto se soud omezuje ve svém odůvodnění na konstatování, že co do znění ust. § 12 písm. a) zákona o azylu se žalovaný vypořádal s odůvodněním nenaplnění jeho podmínek na str. 5 svého rozhodnutí dostatečně, když konstatoval, že žalobkyně neuváděla v průběhu správního řízení žádné skutečnosti, které by mohly svědčit o tom, že vyvíjela ve své vlasti činnost, směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována a v případě nezletilého syna s ohledem na jeho věk nelze o takové činnosti ani objektivně zvažovat. Soud s tímto odůvodněním souhlasí. Pokud se pak týká ust. § 12 písm. b) cit. zákona, žalovaný na str. 5 – 8 velmi podrobně popsal situaci na Ukrajině, která panovala v době vycestování rodiny, znění cit. ustanovení označil za taxativní s tím, že tento výčet na žalobkyni a nezletilého nedopadá, neboť sami uvedli, že vlast opustili pro nestabilitu tamní situace. V tomto smyslu pak žalovaný cituje Příručku procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokol týkající se právního postavení uprchlíků (vydáno UNHCR v Ženěvě 1979), kdy u osob, které opustily vlast na základě ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu, lze vyslovit, že budou považovány za uprchlíky tehdy, pokud lze současně prokázat existenci jejich pronásledování z důvodů, jejichž výčet ustanovení obsahuje. V dalším odůvodnění pak žalovaný konkrétně zdůvodňuje, proč takovou situaci u žalobkyně a nezletilého dítěte neshledal a soud konstatuje, že na tomto odůvodnění neshledal pochybení, považuje ho za objektivní, logické a správné. Krajský soud tedy neshledal v případě žalobců existenci důvodů pro poskytnutí mezinárodní ochrany, konkrétně

azylu dle § 12 zákona o azylu.

Jak uvedeno výše, ustanovení § 14 zákona o azylu umožňuje správnímu orgánu zohlednit podmínky, hodné zvláštního zřetele v jednotlivých případech a soud k uvedenému doplňuje, že je oprávněn správní úvahu žalovaného v tomto smyslu zkoumat pouze v rozsahu, zda k takovému uvážení měl žalovaný v daném případě dostatečné podklady a zda správní uvážení nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, tedy existuje zde zákaz libovůle, plynoucí z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. V daném případě se správní orgán zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žadatelky a její rodiny, žádné důvody, hodné zvláštního zřetele v ustanovení zmíněné, neshledal a svůj závěr řádně odůvodnil. Zneužití správní úvahy soud ve výše uvedeném smyslu neshledal.

Podrobně se soud zabýval tedy zejména žalobními námitkami, směřujícími proti neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a) zákona o azylu, zejména ve smyslu hrozby vážné újmy, kdy žalobkyně uvedla, že se obává návratu do rozbouřené bezpečnostní situace v Oděse spolu s dvěma malými dětmi, obává se o jejich život a zdraví a apeluje na možný nedobrá dopad tamní situace na jejich další vývoj. Rodina předložila soudu důkazy o tom, že tamní situace není zcela taková, jak tvrdí zdejší orgány, soud tuto otázku podrobně rozebral ve věci žalobce – manžela a otce rodiny, proto si dovolí obdobný odkaz na odůvodnění, kterým argumentoval při hodnocení provedených důkazů ve věci, kdy uvedl, že z provedených důkazů plyne, že MZV ČR na podkladě svých zdrojů hodnotí bezpečnostní situaci v Oděse v druhém pololetí r. 2015 i aktuálně jako vcelku klidnou, neohrožující možný návrat žadatelů do města. Žalobci předložené internetové zprávy popisují určité problémy, které spočívají ve snaze o vyvolání výbušné situace, zejména atakem na budovy milice, místní rady či prokuratury, v dalším pak ovšem popisují různé více či méně závažné kriminální činy, případně demonstrující akce, které se však zcela běžně odehrávají v celém světě. Soud chápe vyjádření obou ministerstev o vcelku klidné situaci v Oděse v tom smyslu, že s ohledem na eskalaci ozbrojených střetů z průběhu r. 2014-5 ve východní části Ukrajiny, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti, taková situace rozhodně v Oděse nepanovala, je pravdou, že tam proruské a proukrajinské síly dávaly jasně najevo při demonstracích své názory, tyto, jak uvádí žalovaný na str. 10 svého rozhodnutí, vyvrcholily v květnu 2014. Od té doby se zcela zřejmě jedná o ojedinělé snahy o narušení klidného vývoje situace, které rozhodně nelze z pohledu azylové relevance hodnotit ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Pokud by však žalobkyně s dětmi přesto nepovažovala za možné v místě dřívějšího bydliště žít v současném období z hlediska prevence jakéhokoliv případného excesu, je zde možnost vnitřního přesídlení, která, pokud může přicházet v úvahu, má vždy přednost před vyhledáním ochrany v jiném státě. V daném případě pak je zcela nepochybné, že kromě východní části Ukrajiny je na zbylém území situace, kterou zcela jistě nelze hodnotit jako jakkoliv nebezpečnou a rodina tak má možnost přesídlit do jiného místa země. V tomto směru pak krajský soud poukazuje na situaci, řešenou rozhodnutím NSS ze dne 28. 7. 2009 pod sp. zn. 5 Azs 40/2009, kdy soud připomněl, v souladu s kvalifikační směrnicí, že spolehnout na možnost vnitřní ochrany lze za situace, kdy je jiná část země pro žadatele dostupná, přesun je účinným řešením proti případné vážné újmě v původní oblasti, žadateli přitom nehrozí navrácení do původní oblasti a ochrana v této jiné části země splňuje minimální standardy ochrany lidských práv. Všechny podmínky byly soudem

zkoumány kumulativně a soud bral ohledy na celkové poměry panující v zemi původu žadatelky i na její osobní poměry a situaci nezletilých dětí. To, že by přesídlení jistě s sebou neslo určité problémy, je nepochybné, nicméně celkově situace zcela jistě nenaplní azylově relevantní podmínky, neboť i opuštění země původu celé rodiny a odjezd do ciziny způsobily nestandardní situaci. Soud se pečlivě seznámil se zněním rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2014, vydaného ve věci žalobkyně a nezletilého syna Ilii, a ze dne 6. 8. 2015, vydaného ve věci nezletilého syna E., a konstatuje, že správní orgán se skutečnostmi, které žalobkyně a otec dětí sdělili v průběhu řízení, zabýval velmi podrobně, vyargumentoval podrobně celou situaci ve vztahu k případnému naplnění podmínek ust. § 12 zákona o azylu, rovněž pak ve smyslu ust. § 14a) tohoto zákona a soud i na tato odůvodnění odkazuje. Žalovaný měl přitom dostatečné objektivní podklady, které jsou součástí správních spisů a které uvedl v prvním případě na str. 5 a 10, ve druhém případě na str. 3, 5 a 7. Soud pak nepřehlédl, že žalobkyně ve věci svých dětí argumentovala zejména neutěšenou situací, která má dopad na dětskou psychiku a zdravý vývoj dle zprávy organizace UNICEF a dále, že při vyhodnocení třístupňového testu žalovaný pochybil, když uvedl, že rodina nesplňuje třetí podmínku, a to, zda hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. V daném případě však soud poukazuje konkrétně na rozhodnutí ve věci nezletilého E., kde k sděleným skutečnostem v rámci správního řízení již žalovaný na situaci adekvátně na str. 8 odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 13. 3. 2009, kdy soud pod čj. 5 Azs 28/2008 řešil problém třístupňového testu. Správní orgán zde vyložil, že s ohledem na to, že situaci na Ukrajině na základě veškerých podkladů nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, ve kterém je z povahy věci – tj. z důvodu pouhé přítomnosti na daném území – vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy každý civilista, soud souhlasí jak s uvedeným závěrem, tak i s jeho dalším podrobným odůvodněním. K námitce o nevhodnosti pobytu malých dětí na území města Oděsy, kde tamní podmínky jsou ovlivněny východními událostmi ve výše popsaném smyslu, soud doplňuje, že situace je pro všechny obyvatele tohoto milionového regionu shodná, a pokud rodiče, jak soud výše uvádí, budou hodnotit v případě návratu do země původu tamní situaci jako natolik neklidnou, že nebude splňovat jejich představu o klidném a vyrovnaném prostředí, mohou nastalou situaci řešit vnitřním přesídlením, jak zmíněno shora. K ekonomické námitce žalobkyně v této souvislosti pak soud plně odkazuje na argumentaci, uvedenou ve vyjádření žalovaného shora, kde s odkazem na rozhodnutí NSS čj. 4 Azs 40/2012 je daná námitka objasněna dostatečně, tedy, že obtížnou finanční situaci pod žádný z důvodů, uvedených v § 14a zákona o azylu, podřadit nelze. Krajský soud tedy po projednání a přezkoumání věci, provedení všech důkazů, dospěl k závěru, že žaloby nebyly důvodné a postupem dle § 78 odst. 7 s.ř.s. je proto zamítl jako nedůvodné.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalovaný správní orgán, který měl ve věci úspěch, náhradu nákladů řízení nežádal. Odměna právního zastoupení žalobců, kterým soud ustanovil zástupcem advokátku, byla soudem řešena samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u

Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 4. dubna 2016

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně